09/10/2020

Τι είναι η λύσις των στεφάνων την όγδοη μέρα από το γάμο;

/ Ορθόδοξες Προβολές

Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση, η ευχή επί λύσει στεφάνων, λέγεται «αντίγαμος» η «αυτίχαρα». Κατά το Αθηναϊκό έθιμο λέγεται και «οχτώμερα». Η ευχή επί λύσει στεφάνων, γίνεται την πρώτη Κυριακή μετά το γάμο, όταν οι νεόνυφμοι πηγαίνουν στην Εκκλησία και ο ιερέας τους διαβάζει ευχή [1].

Σύμφωνα με αυτήν την διάταξη την 8η ήμερα από το γάμο προσκαλείται από τους νεόνυμφους ο ιερέας στο σπίτι τους και τους ευλογεί εκ νέου. Κατά την ήμερα του γάμου τους και προς το τέλος της ακολουθίας του μυστηρίου κατά την διάρκεια της ευχής: «Ο Θεός, ο Θεός ημών, ο παραγενόμενος εν Κανά της Γαλιλαίας…» και στο σημείο της ευχής: «ανάλαβε τους στεφάνους αυτών» ο ιερέας αίρει τα στέφανα από τα κεφάλια των νεόνυμφων και αφού τα δέσει ώστε να είναι μεταξύ τους ενωμένα, τα τοποθετεί επί του ηυτρεπισμένου δίσκου της τραπέζης, όπου τελείται το μυστήριον.

Τα στέφανα αυτά κατόπιν τα παραλαμβάνουν οι νεόνυμφοι και τα τοποθετούν σε μια ειδική προθήκη, γνωστή με την ονομασία «στεφανοθήκη». Κατά την όγδοη ήμερα ο ιερέας, όταν προσέρχεται στην οικία των νεόνυμφων, τελεί την ειδική αυτή ακολουθία επί της νυμφικής παστάδος (=δηλ. της κρεβατοκάμαρας) και κατ’ αυτήν λύνει τα στέφανα.

Παλαιότερα οι νεόνυμφοι σύμφωνα με ιστορικές μαρτυρίες χειρογράφων λειτουργικών βιβλίων, παρέμεναν φορώντας τα στέφανα επί 8 ήμερες ή κατ’ άλλες πηγές τρεις ημέρες. Αυτό γινόταν για να ξεχωρίζουν από τους άλλους και να τιμώνται ιδιαιτέρως επειδή έφθασαν μέχρι την ευλογημένη στιγμή του γάμου τους αγνοί και σώφρονες, όπως ορίζει ο Θεός μας.

Η ευλογία της λύσεως των στεφάνων, σημαίνει την ευλογία του Θεού διά του ιερέως, ώστε η ζωή των νεόνυμφων να συνεχισθεί και τώρα που λύνονται τα στέφανα αδιάσπαστη, πάντοτε όμως στην προοπτική της ευχαριστίας και της δοξολογίας του Θεού εκ μέρους των. Αυτή την ειδική ακολουθία σήμερα πολλοί λίγοι πιστοί τηρούν και μάλιστα πολλοί εκ των κληρικών την αγνοούν, καίτοι αυτή ως ακολουθία εμπεριέχεται στο Ευχολόγιον της Εκκλησίας [2].

Κατ’ αυτήν την ακολουθία, ο ιερεύς εισερχόμενος εις την νυμφικήν παστάδα βάζει Ευλογητός, Τρισάγιον, Ότι σού εστίν, ψάλλει τα τυχόντα απολυτίκια της ημέρας ή ακόμη και των αγίων τα ονόματα, των οποίων φέρουν οι νεόνυμφοι. Κατόπιν κάνει μια εκτενή «Ελέησον ημάς ο Θεός…», «Έτι δεόμεθα υπέρ του Αρχιεπισκόπου ημών (δείνα)…», «Έτι δεόμεθα υπέρ των νεονύμφων δούλων του Θεού (ο δείνα) και (η δείνα), υγείας και σωτηρίας υπέρ αυτών», Εκφώνησις «Ότι ελεήμων και φιλάνθρωπος…», και ακολούθως την ευχή “Του Κυρίου δεηθώμεν”, Κύριε ελέησον, «Κύριε ο Θεός ημών, ο του ενιαυτού τον στέφανον ευλογήσας…» απόλυσις και ο ιερεύς ευχόμενος και πάλι τους νεόνυμφους απέρχεται.

Ευχή επί λύσει στεφάνων τη ογδόη ήμερα

Του Κυρίου δεηθώμεν, Κύριε ο Θεός ημών, ο του ενιαυτού τον στέφανον

ευλογήσας, και τους παρόντας στεφάνους επιτίθεσθαι παραδούς τοις νόμω γάμου συναπτομένοις αλλήλοις, και μισθόν ώσπερ απονέμων αυτοίς τον της σωφροσύνης, ότι αγνοί προς τον υπό σου νομοθετηθέντα γάμον συνήφθησαν Αυτός, και εν τη λύσει των παρόντων στεφάνων, τους συναφθέντας αλλήλοις ευλόγησον και την συνάφειαν αυτών αδιάσπαστον διατήρησον• ίνα ευχαριστώσι δια παντός τω παναγίω ονόματι σου, του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων.
Ειρήνη πάσι.
Τας κεφάλας υμών τω Κυρίω κλίνατε.
Σύμφωνα καταντήσαντες οι δούλοι σου, Κύριε, και την ακολουθίαν εκτελέσαντες του εν Κανά της Γαλιλαίας γάμου, και συστέλλοντες τα κατ’ αυτόν σύμβολα, δόξαν σοι αναπέμπομεν, τω Πατρί και τω Υιώ και τω Αγίω Πνεύματι, νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.

Και γίνεται Απόλυσις.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

[1] Μεγάλη Σοβιετική Εγκυκλοπαίδεια, τ. 6, σ. 537.
[2] Βλ. Μικρόν Εύχολόγιον, εκδ. Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, ανατύπωσις Η’ Αθήνα 1981, σ. 113.

π. Γεώργιος Χριστοδούλου